

Semnale ACL

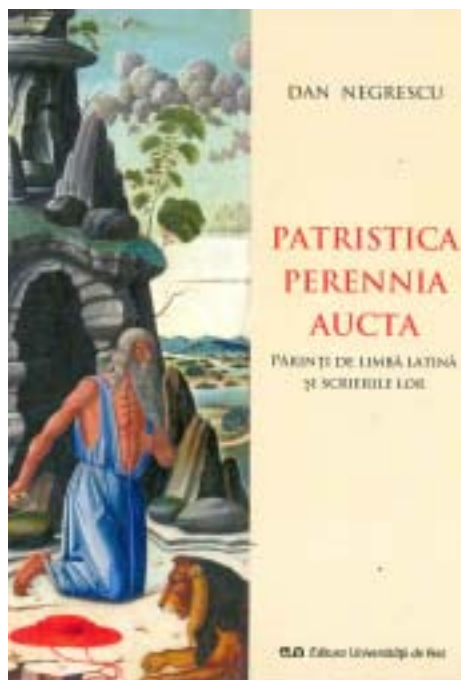
Valy Ceia

Patristica perennia aucta Părinți de limbă latină și scrierile lor *

Privită în contextul larg al literaturii, literatura patristică are un destin oarecum nedrept: cercetătorii literari tind să o ignore, pentru că valoarea ei dogmatică îi... dezorientează, teologii, pe de altă parte, decelează cu minuție calitatea scrierilor din punct de vedere dogmatic și alungă planului secund veritabilele valențe artistice ale acesteia. Or, evident, acest spațiu cultural nu poate fi evaluat la justa sa însemnătate decât prin coroborarea celor două dimensiuni constitutive, convergente; alianța – indelebilă, de altminteri – a laturii dogmatice cu cea expresivă e în măsură a ne oferi imaginea de profunzime a acestuia. Ideea se regăsește, de altminteri, chiar în dialogul lui Minucius Felix, *Octavius*: „ut argutias quidem laudare, ea vero quae recta sunt, eligere, probare, suscipere posimus”.

Rodul unei pasiuni vechi și constante pentru literatura latină patristică, cartea lui Dan Negrescu, *Patristica perennia aucta. Părinți de limbă latină și scrierile lor* (Editura Universității de Vest, Timișoara 2012), aflată la a doua ediție, îmbunătățită, vine să concilieze cele două direcții pe care le-am învederat și să surprindă cu acuratețe liniile de forță artistică ale autorilor studiați. Structurată în capitole care scrutează, pe rând, personalitățile literaturii latine patristice, urmărite cronologic, volumul înglobează, de asemenea, considerații privind patristica pe aceste meleaguri (*Premise apostolice ale unei patristici la noi și Și părinții noștri. Breviarium*), un excurs terminologic (*Trepte și fețe ale ierarhiei*), dar și o parte dedicată traducerii – în plan teoretic (*Tâlcuri ale tâlmăcirii*), dar și aplicativ, prin *excerpta* din marii autori (Ambrozie, Augustin, Ieronim). Grație tuturor acestora, tabloul literaturii latine patristice pe care îl pictează Dan Negrescu dobândește o binemeritată amploare.

Două sunt, încatenate, nivelurile de interpretare pe care le adoptă autorul: unul, al cercetărilor foarte aplicate, vizând scrieri fundamentale ale autorilor studiați, altul, al perspectivei reflexive, transgresiv-comprehensive, cea care cu adevărat dă pecetea originalității și face să fie fructificate neașteptat informații altminteri aride. Spicuiesc, spre exemplificare: „A căuta neapărat o anumită normalitate canonică în structura unui titan, precum Tertulian, înseamnă o întreprindere mediocră pusă în slujba evi-

* Dan Negrescu, Editura Universității de Vest, Timișoara 2012

dențierii unei posibile mediocrități; iar dacă acceptăm că marile fenomene ale spiritului, precum este și patristica, n-au fost generate de personalitățile jumătăților de măsură sau pigmee, atunci vom înțelege și valoarea lui Tertulian și de ce el nu a putut fi altfel decât a fost, indiferent, desigur, de aprecierile sau deprecierile posterității.” (pg. 42). În fond, măsura, echilibrul, calea de mijloc, clamată de cei vechi, fundamentală pentru existența de obște, nu-și găsește nicidecum loc în universul descoperirilor. Recuperând, apoi, informația istorică potrivit căreia Sfântul Ciprian al Cartaginei – „spirit echilibrat, blând și adesea trist că omul nu este așa cum ar trebui să fie” (pg. 72) – nu cunoștea decât extrem de puține lucrări, cu excepția *Bibliei*, autorul socoate că faptul „trebuie considerat pozitiv, benefic, mirabil chiar în măsura în care raportarea doar la textul biblic ne oferă certitudinea purității intelectual-creștine a lui Ciprian; să subliniem de asemenea că, în fapt, episcopul cartaginez nu prea avea la cine să se raporteze, fiind el însuși un arhitect al viitoarei autorități.” (pg. 67). Prin intermediul unor atare exemple, observăm cum, purtați în lumea literaturii patristice latine, o străbatem decelându-i articulațiile fundamentale și rolul său major nu doar în istoria literaturii latine, ci și în lumea ideilor și a conștiinței.

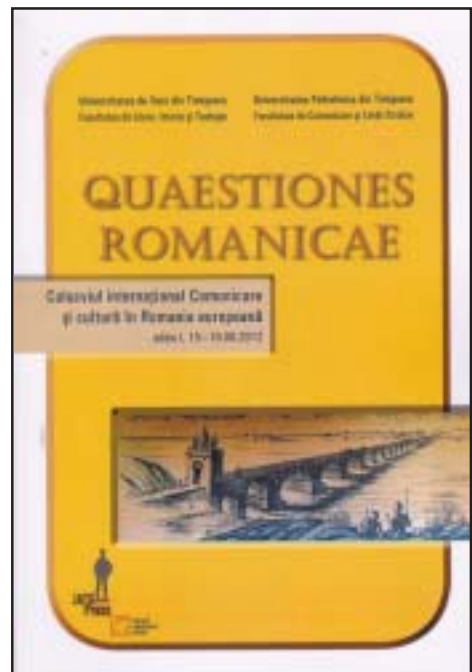
Am conturat aici elementele fundamentale prin care se distinge, în peisajul lecturilor preponderent canonice, *largo sensu*, cartea lui Dan Negrescu, *Patristica perrenia aucta*. Complexitatea ei tematică, direcțiile pe care le deschide printr-o interpretare personală, i. e. pasională, devin imbold pentru o privire mereu critică, adică vie și implicată, asupra literaturii, oricărei sfere s-ar circumscrie aceasta.

Semnale ACL

Daniela Damian

Quaestiones Romanicae *

Reflectând lucrările primei ediții a Colocviului internațional „Comunicare și cultură în România europeană”, desfășurată în perioada 15-16 iunie 2012, volumul „Quaestiones Romanicae” se dovedește a fi o temerară și în bună măsură reușită tentativă de a reuni într-o singură formulă investigativă trei discipline definitorii ale culturii clasice: teologia, filologia și istoria. Secțiunile volumului urmăresc îndeaproape coordonatele colocviului, al cărui mobil declarat – așa cum transpare din cuvântul înainte semnat de lect. univ. dr. Valy Ceia – este acela de a pune în evidență convergența dintre ideea euro-

* Universitatea de Vest - Facultatea de Litere, Istorie și Teologie, Universitatea Politehnică - Departamentul de Comunicare și Limbi Străine, Timișoara, Ed. Jate Press, Szeged 2012